

Pamagat: "Polo y Servicios: Ang Sapilitang Paggawa sa Panahon ng mga Espanyol"
Tagpuan: Isang baryo sa Pilipinas noong panahon ng kolonyalismong Espanyol.

Mga Tauhan:

Juan – Isang magsasakang Pilipino, 35 taong gulang, ama ng dalawang anak.
Mateo – Kaibigan ni Juan, 40 taong gulang, isa ring magsasaka.
Aling Maria – Asawa ni Juan, 30 taong gulang.
Don Pedro – Isang Espanyol na encomendero sa kanilang lugar.

Eksena 1: Sa tahanan nina Juan at Aling Maria

(Si Juan ay nag-iimpake ng kanyang mga gamit habang si Aling Maria ay nag-aalala.)

Aling Maria: Juan, kailangan mo ba talagang sumama sa sapilitang paggawa? Paano na ang ating bukirin at ang mga bata?

Juan: Wala tayong magagawa, Maria. Ang "Polo y Servicios" ay ipinapatupad ng mga Espanyol. Lahat ng kalalakihang may edad 16 hanggang 60 ay kailangang magtrabaho nang walang bayad sa loob ng 40 araw bawat taon.

Aling Maria: Hindi ba't maaari kang magbayad ng "falla" upang makaiwas dito?

Juan: Oo, ngunit ang "falla" ay nagkakahalaga ng 1 ½ reales bawat araw na hindi ko magagampanan ang trabaho. Sa ating kahirapan, hindi natin kayang bayaran iyon.

Eksena 2: Sa labas ng bahay, nag-uusap sina Juan at Mateo

Mateo: Kaibigan, handa ka na ba? Mahirap ang ating haharapin.

Juan: Wala tayong pagpipilian, Mateo. Kailangan nating magtrabaho sa mga proyekto ng pamahalaan tulad ng pagpapatayo ng mga simbahan, kalsada, at tulay.

Mateo: Nabalitaan ko rin na may mga polistang isinama sa pakikidigma laban sa mga Muslim at sa mga ekspedisyong ibang lugar. Nakakatakot isipin.

Juan: Tama ka. Ngunit kailangan nating magpakatatag para sa ating mga pamilya.

Eksena 3: Dumating si Don Pedro sa baryo

Don Pedro: Mga indio, handa na ba kayo? Ang hindi susunod ay paparusahan.

Juan: Opo, Don Pedro. Susunod po kami.

Don Pedro: Mabuti. Tandaan ninyo, ito ay para sa ikabubuti ng ating kaharian at ng inyong mga kaluluwa.

Eksena 4: Sa lugar ng paggawa, pagod na ang mga polista

Mateo: Juan, hindi ko na kaya. Ang bigat ng mga bato at ang init ng araw ay nakakapanghina.

Juan: Kailangan nating magtiis, Mateo. Iniisip ko na lamang ang aking pamilya upang magpatuloy.

Mateo: Ngunit hanggang kailan tayo magtitiis sa ganitong sistema?

Juan: Hindi ko alam. Ngunit naniniwala ako na darating ang araw na makakamtan natin ang kalayaan mula sa pang-aapi.

Wakas

Ang dulaing ito ay nagpapakita ng hirap at sakripisyo ng mga Pilipino sa ilalim ng "Polo y Servicios" noong panahon ng pananakop ng mga Espanyol.